

Ärendenummer
TRV 2023/73190

Dokumentdatum
2024-03-14

Motpartens ärendenummer
M 5823-23

Mottagare
mmd.nacka.avdelning4@dom.se

Komplettering i mål M 5823-23

Trafikverket inkommer här med komplettering i enlighet med föreläggande daterat 2024-02-16 (aktbilaga 17 i rubricerat mål).

Sakägare

Trafikverket ska närmare redovisa grunderna för bedömningen av om verksamheten kan medföra skador på mark eller vatten som tillhör fastigheter som fått en grundvattenavsänkning < 0,3 m i jord eller < 1 m i berg inom angivet påverkansområde.

Trafikverket har vid tillämpningen av 9 kap. 2 § lagen med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet (restvattenlagen) inom projekt Ostlänken tagit fram en juridisk instruktion med vissa kriterier för att avgöra vilka fastigheter som berörs av vattenverksamheten. I den nu aktuella ansökan har samtliga fastigheter längs arbetsområdet, och fastigheter utanför arbetsområdet men inom påverkansområdet för grundvatten, gått igenom för att avgöra om något av kriterierna i 9 kap. 2 § restvattenlagen ska anses vara uppfyllt för just den fastigheten. De kriterier som Trafikverket har tillämpat för att identifiera fastigheter som berörs enligt paragrafen är:

1. De som äger fastighet som vattenverksamheten bedrivs inom.

Kommentar: Detta kriterium utgår från andra punkten i 9 kap. 2 § restvattenlagen, som anger att fastigheten berörs när fastigheten eller dess vatten tas i anspråk för verksamheten eller för en anläggning i samband med verksamheten. När det gäller Ostlänken bedrivs nästan all vattenverksamhet inom järnvägsområdet, det vill säga på mark som lösts in av staten.

I sakägarförteckningen för den aktuella delsträckan har fastigheter där arbeten i ytvatten genomförs tagits upp i sakägarförteckningen oavsett om de ligger inom järnvägsområdet eller inte, detta till trots av att marken kommer lösas in av staten. I sakägarförteckningen ingår dessa i kategorin "Arbete i

Ärendenummer
TRV 2023/73190
Motpartens ärendenummer
M 5823-23

Dokumentdatum
2024-03-14

vattenområde”. Fastigheter där grundvattenverksamhet bedrivs finns inte med i sakägarförteckningen. Trafikverket har i samband med besvarandet av detta föreläggande gjort en kompletterande genomgång med avseende på fastigheter där grundvattenverksamhet bedrivs utanför järnvägsområdet och identifierat en sådan fastighet. Denna fastighet finns emellertid redan med i sakägarförteckningen på annan grund (Gärdesta 1:1).

Fastigheter där grundvattenverksamhet bedrivs inom järnvägsområdet tas inte upp som sakägare eftersom marken kommer vara i statens ägo när vattenverksamheten utförs.

2. De som äger fastighet där det kan uppkomma skada på mark, vatten, byggnader eller anläggningar inom fastigheten eller på fastighetens användningssätt till följd av vattenverksamheten, exempelvis:

- a. Fastigheter inom påverkansområde för grundvatten där det finns energi- och/eller dricksvattenbrunnar vars kapacitet eller kvalitet kan påverkas av vattenverksamheten**
- b. Fastigheter inom påverkansområde för grundvatten där det finns byggnader och anläggningar som har en grundvattenberoende grundläggning**
- c. Fastigheter där erosionsskador kan uppkomma till följd av vattenverksamheten, i bygg- eller driftskede**
- d. Fastigheter med uttag av ytvatten för dricksvattenförsörjning eller bevattning nedströms arbetsområdet, fiskeodlingar etc. där skador kan uppkomma av grumling till följd av anläggningsarbetena i vattenområdet**
- e. Om en vattenverksamhet förändrar förutsättningarna för ett befintligt markavvattningsföretag är normalt samtliga deltagare i markavvattningsföretaget att se som sakägare.**

Kommentar: Detta kriterium utgår från tredje punkten i 9 kap. 2 § restvattenlagen, där det är risken för skada som ska beaktas. Bedömningen av risk för skada för fastigheter utgår från de bedömningar beträffande påverkan på riskexponerade objekt som redovisas i miljökonsekvensbeskrivningen.

När det gäller fastigheter inom påverkansområdet för grundvatten (punkterna a-b ovan) har risk för påverkan på brunnar och skada genom sättningar på byggnader och anläggningar beaktats. Alla brunnar som i miljökonsekvensbeskrivningen bedömts få större effekt än ”ingen effekt” har tagits med som sakägare.

När det gäller byggnader och andra anläggningar har fastigheter med byggnader på sättningskänslig mark tagits upp som sakägare. Även känsliga ledningar inom påverkansområdet har tagits med i sakägarförteckningen. Sakägare enligt punkterna a-b ovan finns listade under kategorierna ”Riskexponerade objekt” och ”Ledningsägare” i sakägarförteckningen.

Ärendenummer
TRV 2023/73190
Motpartens ärendenummer
M 5823-23

Dokumentdatum
2024-03-14

För punkterna c och d ovan har ingen individuell skaderiskbedömning gjorts, utan alla fastigheter som har strandlinje mot aktuellt vattendrag/dike 0-100 meter nedströms där vattenverksamhet inom vattenområde bedrivs har tagits upp i sakägarförteckningen. Detta på grund av en teoretisk risk för påverkan. Dessa fastigheter ingår i kategorin "Arbete i vattenområde" i sakägarförteckningen.

När det gäller markavvattningsföretag (punkten e ovan) har samtliga markavvattningsföretag där det kan finnas en teoretisk risk för påverkan tagits upp som sakägare.

Någon risk för skada på jordbruksmark eller skog har inte bedömts föreligga på delsträckan. Detta har också motiverats i Trafikverkets tidigare komplettering. Skulle skada uppkomma på skogs- eller jordbruksmark är den således oförutsedd. Trafikverket vidhåller denna bedömning, men kompletterar här med uppgifter avseende vilka fastigheter med jord- och skogsbruksmark som finns inom påverkansområdet, se [bilaga 1](#). Detta för det fall domstolen skulle göra en annan bedömning av vilka fastigheter som ska anses vara särskilt berörda, vilket Trafikverket inte har någon invändning mot.

Villkor

Domstolen har ifrågasatt om den föreslagna villkorsregleringen är tillräcklig för den ansökta verksamheten enligt gällande praxis. Trafikverket ska ge in den komplettering som behövs för en fullständig villkorsreglering.

Trafikverket konstaterar att i mål om vattenverksamhet som föregås av väg- eller järnvägsplan är det just villkorsregleringen som är den stora frågan. I ansökan har Trafikverket beskrivit sina utgångspunkter beträffande villkorsreglering, där avgränsningen mellan påverkan hänförlig till själva vattenverksamheten och "annan påverkan" från byggprojektet framhålls som central. Vidare anförs utgångspunkten att krav ska anges som särskilda villkor endast när det finns behov av ett villkor, då det inte kan anses tillräckligt med den bundenhet vid gjorda åtaganden som föreligger under det allmänna villkoret. Trafikverket anser att frågan om villkorsregleringens omfattning i vattenmål är mycket viktig och välkomnar en tillståndsprocess där principerna för villkorsreglering blir synliga. Trafikverket vidhåller tills vidare

Ärendenummer
TRV 2023/73190
Motpartens ärendenummer
M 5823-23

Dokumentdatum
2024-03-14

sin redovisade inställning att den villkorsreglering som föreslagits är adekvat och tillräcklig.

Järnvägsplan

Järnvägsplanen för delsträckan Sillekrog – Sjösa fastställdes av Trafikverkets centrala funktion Juridik och Planprövning den 30 oktober 2023. Beslutet bifogas denna komplettering, bilaga 2. Beslutet har överklagats till regeringen.

För Trafikverket,

Elin Nilsson

Bilagor

Bilaga 1 – Förteckning över fastigheter med jord- och/eller skogsbruksmark inom påverkansområdet

Bilaga 2 – Beslut om fastställelse av järnvägsplan

Dokumentegenskaper, Ärendenummer TRV 2023/73190, Motpartens ärendenummer M 5823-23, Dokumentdatum 2024-03-14, Dokumenttyp BREV. Konfidentialitetsnivå.2 Intern

Ovanstående textfält är endast avsett att läsas digitalt och får ej tas bort. Det innehåller uppgifter från sidhuvudet och gör att dokumentets egenskaper blir tillgängliga enligt Lag (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service.